

*VALUCH TIBOR:
MUNKÁSLÉT MAGYARORSZÁGON
AZ 1950-ES, 1960-AS ÉVEKBEN*

1956 és a szocializmus: válság és újragondolás
Az Eszterházy Károly Egyetem és az 1956-os Intézet Alapítvány konferenciája
Eger, 2016. szeptember 8-10.

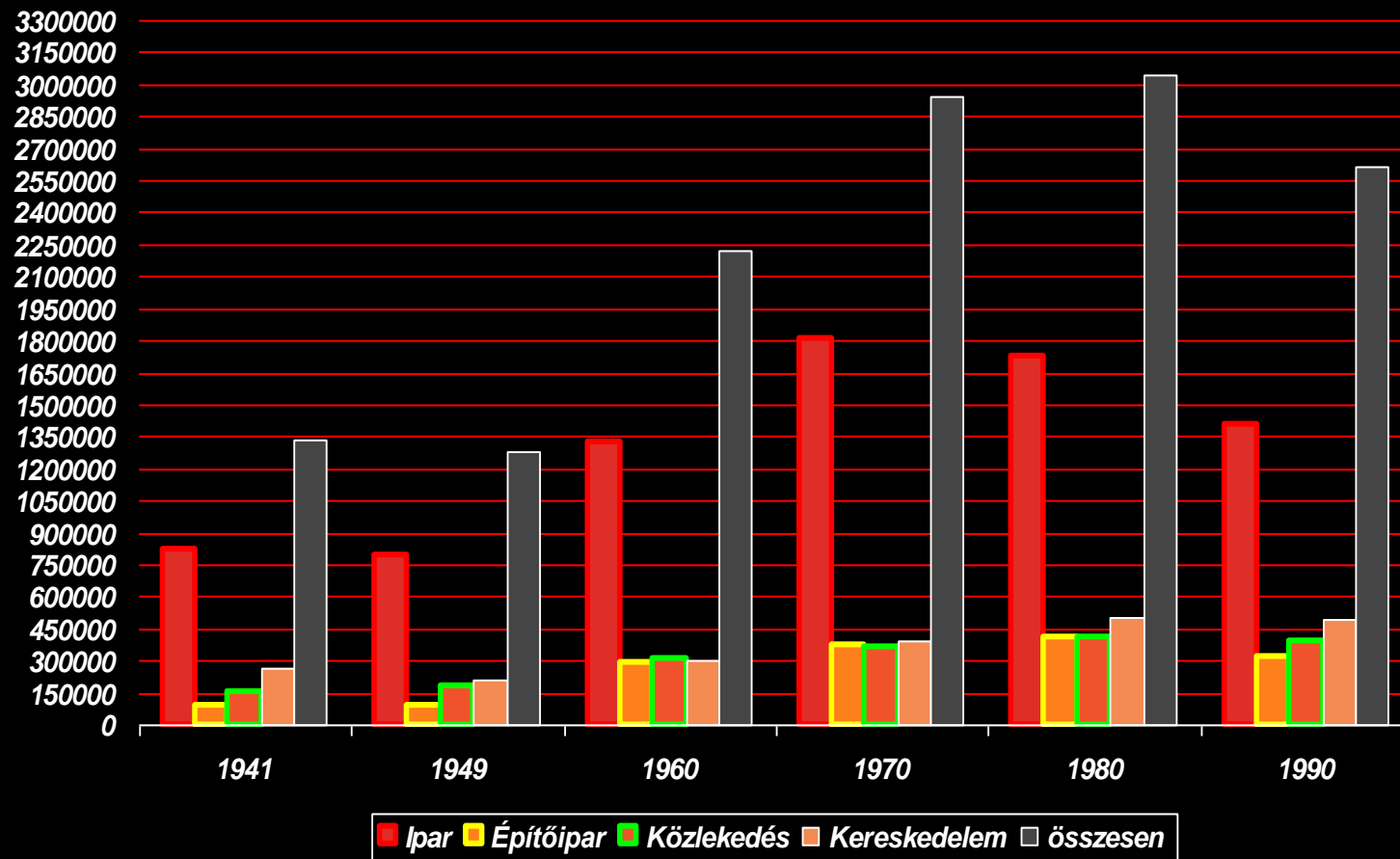
BEVEZETÉS

- Miért fontos és érdekes kérdés a munkásság társadalomtörténete a XX. századi Magyarországon, ezen belül 1945 után?
- Hiányzó feldolgozások, összegzések – (kivétel:Pittaway, Belényi, Horváth, Bartha, csak tematikus, részelemzések (1956 – munkástanácsok) – az újragondolás elkerülhetetlensége
- Fogalmi kérdések – konceptualizációs megközelítések, osztály/réteg probléma (E. P Thompson, Eric Hobsbawm, Anthony Giddens, Geoff Eley, Patrick Yoyce, Marcel van der Linden, Jürgen Kocka) a munkás és a tőke viszonya, eltávolódás a klasszikus marxi proletárfelfogástól, hatalom és munkás, inhomogén társadalmi csoport, a munkásság kispolgárosodása keleten és nyugaton
- Mennyiben, hogyan alkalmazhatóak a globális megközelítések a magyar viszonyokra?
- A magyar és a közép-európai hasonlóságok és különbségek (főként 1945 után van (Lebow, Pozniak, Hübner –Tenfelde-Kleßman szerk. Brunnbauer)

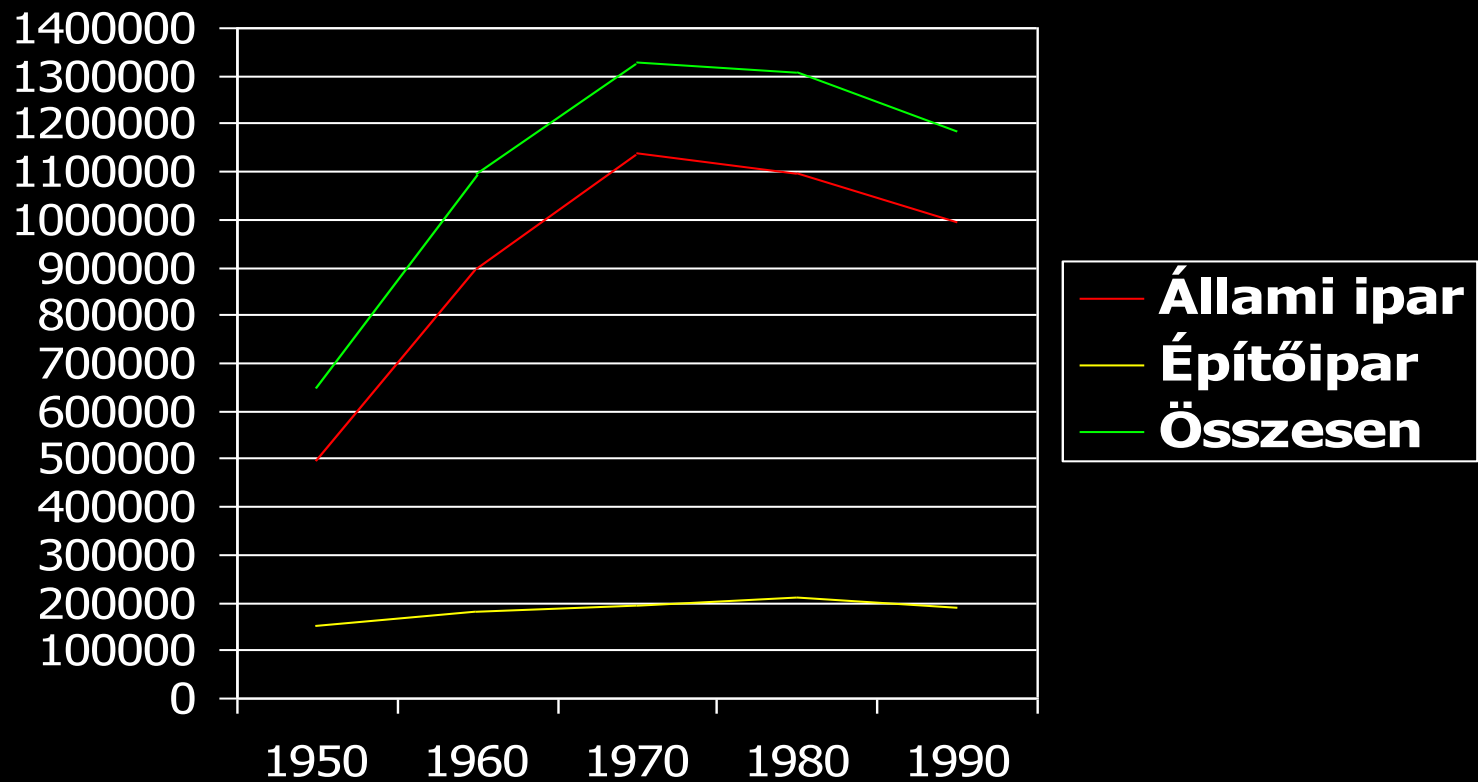
A MUNKÁSSÁG SZOCIODEMOGRÁFIAI ÉS STRUKTURÁLIS JELLEMZŐI A XX. SZÁZAD MÁSODIK HARMADÁBAN

- A munkástársadalom változásai – tömegesedés, proletarizálódás, káderré válás, a tradicionális munkáscsoportok leértékelődése, a kispolgárosodás lehetetlensége és lehetősége
- Az ötvenes évek – dinamikus létszámnövekedés
- Nemek szerinti összetétel – erőszakos emancipáció, női bérmunka
- Az ipari munkásság társadalmi szerkezete, összetétele (származás, képzettség, életkörülmények, jövedelem, a felső munkásság részleges státuszvesztése
- Egyes városi munkásrétegek „eltűnése” (háztartási cselédek), új foglalkozási csoportok megjelenése (autószerelők)
- A parasztból munkássá válás folyamata, konfliktusai, az életformaváltás kényszerei
- Származás és képzettség szerinti munkáscsoportok (Pest megyei és ózdi példa) státuszátörökítés és generációs kilépés

AZ AKTÍV KERESŐK SZÁMÁNAK VÁLTOZÁSA AZ IPARBAN, ÉPÍTŐIPARBAN, A KÖZLEKEDÉSBEN ÉS A KERESKEDELEMBEN 1941-1990 KÖZÖTT (FŐ)

A MUNKÁSOK SZÁMÁNAK VÁLTOZÁSA AZ ÁLLAMI IPARBAN ÉS AZ ÉPÍTŐIPARBAN 1950-1990 KÖZÖTT

MUNKÁSSÁG ÉS POLITIKA

- A háborús és a háború utáni esztendők
- Foglalkoztatottsági szint és munkanélküliség
- Politikai orientálódás, re-orientálódás, alkalmazkodás, identitás-problémák
- Szakszervezetek és (szak)szervezetlenség, ritka közös fellépés
- A munkásság baloldaliságának mítosza
- A felekezeti és politikai kötődés kérdései, „régiek” és „újak” politikai orientációi, politikai magatartása
- Élet- és munkakörülmények, szociális viszonyok, munkakényszer
- Munkaversenyek, normaemelések, munkafegyelem, a propaganda és a büntetőjog (tervbüntett, az önkényes kilépés)
- Munkások 1956-ban, elégedetlenség, követelések
- A „munkásosztály” a korai Kádár-korszakban

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

*AZ ELŐADÁS AZ OTKA-NKFIH 116625. SZ. PÁLYÁZATÁNAK
TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT.*